

EESTI SPORDILEHT

EESTI SPORDI KESKLIIDU HÄÄLEKANDJA

Toimetus ja talitus: Tallinn, Vene tän. 11-a, kr. 10. Postkast 70. Telefon 9-28. ☒ Tellimise hind: aasta peale 700 marka, kuus 60 marka.
Eesti Spordileht ilmub igal reedel.

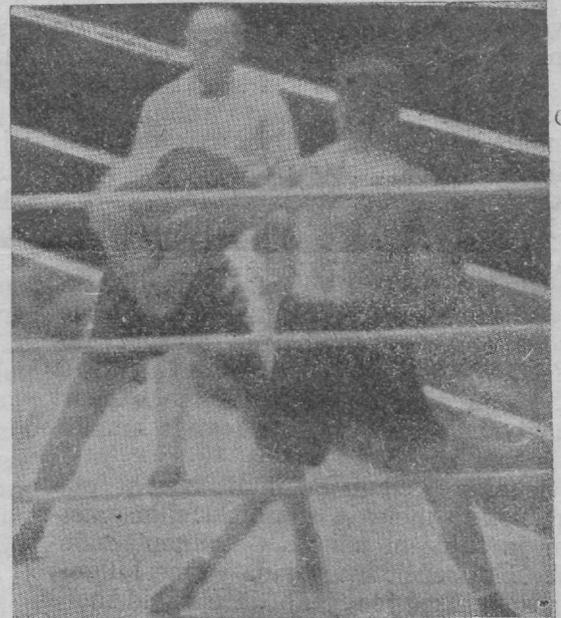
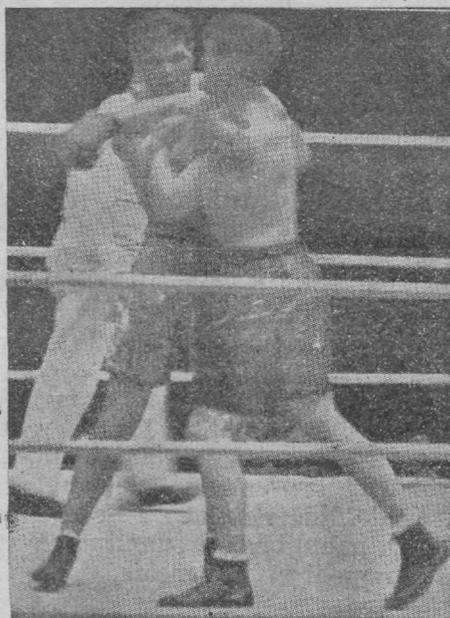
VIII. aastakäik.

Reedel, 30. septembril 1927. a.

VIII. aastakäik.

Viis saatuslikku sekundit

Tunney oli 7. roundil 14 sekundit maas, Dempsey ise takistas ta väljalugemist. Gong päästis mõlemaid knock out'ist.

Tunney-Dempsey poksimatechilt. Vasakul: Tunney tabab Dempseyd parema haagiga lõuale. Keskel: Clinch. Paremalt: Tunney vasak, mis Dempsey kulmu purustab.

Sport käib Eestis edusamme ja rahva mentaliteet imeb enesesse järjest rohkem spordikirge. Juba on Eestigi osa sellest suurest voogamisest, mis mandrilt mandrile käib, ja kui kusagil elektrit prähvatab, tuksatub Eestiski vastu, kajastub ja elab kaasa.

Haruldaset kujukalt näitas seda Dempsey-Tunney matsch möödunud neljapäeval, mis Eestis sama võimsalt kaasa elati kui mõni kohalik sensatsioon. Isegi vast elavamini. Dempsey ja Tunney nimed olid kõigil korraga suus, tunti nende iseloomusid ja omadusi ja ajalehed ei löönud trükimusta kulutamisel risti ette. Isegi need, kes seni kippunud ikka üleolevat seisukohta poksi suhtes võtma. Nähtavasti hävitas Dempsey-Tunney matsch selle vaheseina ja viis mõningaid poksi-põlgajad isegi kihlvedajate leeri üle. Sarnast juttu oli.

Matschi tulemus, mis peeti öösel vastu reedet kell 5, sai Tallinna ajalehtede toi-

metustes teatavaks kella 9 ajal. Siis juba kõlisesid ühe toimetuse telefonid, kes spordile meil seni kõige enam rõhku pannud, täiel aurul ja kiirelt kandus Tunney võiduteade üle maa laiali.

Vahepeal on jõudnud ajalehed suurel määral asjahuvilisi juba suurmatschiga tutvustada, E. Spordilehel jääb võimaluseks seda ainult peajoontes korrata, lisades siiski mõningaid üksikasju, mis Eesti lehtedes ei ole veel silma puutunud.

Arvamisi.

Gene Tunney avaldas enne matschi: Kui ma esimest korda kohtasin Dempseyd, ei tunnud ma teda hästi. Mu poksi oli seepärast väga ettevaatlik ja kartsin langeda mõne ootamatuse ohvriks.

Nüüd tean ma, et mul midagi karta ei ole. Ma olen poksi ja Jack on võitleja läbi ja läbi, kuid poksi on neist kahest kõrgem. Eelmisel korral oleksin ma võinud ta välja lüüa, kui ma selle peale

oleks välja läinud. Seekord tean ma seda. Kõrgemalt 6 roundi kestab minu manageri arvates matsch.

Ma olen oma täiuslikumas vormis, mida ma enesele võin ette kujutada, mu kehal ei ole ühtki nõrkust ega viga. Ma olen praegu parem kui esinemisel Jacki vastu Filadelfias ja mu võit on mäekindel. Ilm näib külmaks ja halvaks muutuvat, see on jällegi pluss minule. Ma poksin võrdselt hästi külmas kui soojas.

Jack Dempsey: Ma löön selle suure raamatukoi knock out kaheksa roundi jooksul.

George Carpentier: Kui Dempsey ka poolt oma endisest klassist omab, võidab ta Tunney väheste roundidega. Jackil on harukordne löögijõud; selle mulje sain ma vähemalt oma matschilt temaga. Peale selle on tal võitlusjulgest ja murdmatut sitkust. Tunney tundus mulle vähem kardetavana. Kui üks madallöök ei oleks mind sundinud alla andma, oleks ma vä-

Spordi tulevik kuulub maavõistlustele.

Mag. Lauri Pihkala on Rootsi Idrottsbladetis avaldanud alljärgneva kirjutuse, mis väga julgeid väiteid sisaldab. Pihkala on tuntud olümpia-mängude vastasena ja pooldas ka Soome ärajäämist Amsterdamist.

Missugune oli unustamatu Stokholmi olümpiaadi kaunim võistlus? Kui ekspertidele annate aega vaielda, analüüeerida ja põhjendada, ütlevad nad vast 800 mtr. Kuid ka ekspert kinnitab, kui tal ei ole aega detailidesse laskuda, ilma kahtlemata: ja, 5000 mtr.! See oli kaksikvõistlus!

Ja maailma populaarsem, traditsiooniline võistlus? — Oxford-Cambridge'i sõudevõistlus. Ka kaksikvõistlus.

Maa ilma levinum võistlussüsteem kergejõustikus? — Inglise ja Ameerika ülikoolide dual meets, kaksikvõistlused.

Praegusaja edurikkam ja efektiivsem süsteem poliitika põllul? — Inglise kahepartei-süsteem.

Inimene on ju iseenesest väga väike. Ta jälgimis- ja ettekujutusvõime on piiratud. Tal on ainult kaks silma, kaks kõrva ja kaks kätt. Armastuses või vaenus on tegelased ainult kaks.

Kindlasti ka võitluses — millest sport on ju väljakasvanud — püüab mees kaksikvõitluse selgusele ja ühtlusele. „Bellum omnium contra omnes“, kõigi sõda kõigiga, on kaos. Sihikindel tegevus võtab kaksikvõitluse kuju. Sõja puhul kahe frondiga püütakse kontsentreerida kõik võimalikud jõud ühele frondile ja teisel riskeeritakse juhusega.

Kõik see on omal kohal ka spordis, mis on sõda miniatüüris — paralleel, mille leidmise eest ma võlgnen tänu Idrottsbladeti peatoimetaja Torsten Tegnérile, kes väljendas sama ühel elaval koosviibimisel Balti mängude ajal Malmös (1914. a.). Sõja spektrumi kaudu annab sport ennast analüüeerida ja studeerida empiirilise kindlusega.

Segases „bellum omnium contra omnes“ peitub meie aja spordielu silmapaistvam ja tühisem nähtus — olümpia-mängud. Kui sellelt eemaldada väline hiilgus, tippsaavutused jne., jääb järele vaid kaose mulje, kus vaevalt teatakse, kus saba või kus pea. Ja see kaootilisus oleks veel suurem ja tugevam, kui Ameerika ei domineeriks. Tervis vaid ette kujutada, kui võrd killustatum oleks olümpia-mängude üldpilt ilma Ameerikata: üks võit siit, teine võit sealt, midagi ei ole stiilis üldsusega, üks vasturääkivus ja lahkeli järgneb teisele.

Paralleeli olümpia-mängude ja maavõistluste võrdlemiseks pakuvad Ameerika ülikoolide intercollegiate championships (ülikoolide esivõistlused) ja dual meets (ülikoolide kaksikmatschid). Vorniliselt toovad eelmised ülikoolide spordielu tippsaavutusi. Kuid mis puutub nende tähtsuse kaaluvusse, siis ei jää ükski Ameerika sporditegelane ega pealtvaataja oma vastuse andmises viimase kasuks kahtlema. Igaüks, isegi Harvard ja Pennsylvania duelli arvesse võtmata, annab oma hääle dual meet'i kasuks. Ja kui minu mälu mind ei peta, annab ka Harvard-Yale matsch suurema sissetuleku, kui ülikoolide esivõistlused.

Kaksikvõistluste, klubi- ja maavõistluste, süsteem on seda väärt, et terves

spordi ulatuses maksma pandud saada. Maavõistluste traditsiooniline pidamine ei luba maa spordis ühtki nõrka punkti olla. Seepärast olen ma ka veendunud, et kümnekonna aasta pärast, kui Soome-Rootsi maavõistlused jätkuvad, on Soome ka 55 mtr. vasaraheitjaid ja 4 mtr. teivashüppajaid, — ja mis veel tähtsam — maavõistlust kopeeritakse poiste poolt klubi- ja koolivõistluste duellide näol.

Maavõistlustel, maavõistluste seerialtel on kõik väljavaated saada olümpia-mängude allasurujateks ja järeletulejateks, samuti ka praeguste individuaalsete võistluste hävitajateks. See maksab niihästi spordi jõulise kui ka ainelise külje kohta, kuna ükski edasipüüdev rahvas ei tunne alaliseks tarvidust nende järele. Näit. olid 1912. ja 1920. aasta olümpiaadid Soomele ainult abinõud ta nime tuttavaks tegemiseks rahvusvahelises peres. Kuid teisest küljest: olümpia-mängud teevad maa spordielu väljanägemise järele hiilgavamaks, kui ta seda tööpoolest on.

Harilik individuaalvõistluste süsteem võib oma kontroleerimatusega saada hädahuku nii noorte kui vanemate sportlaste iseloomule. Ma ei saa salata, et kui ma mõtlen oma poegade tulevikule, siis ma neid ei taha näha esimeseklassi saavutusmasinatena, kes tõmbavad raha kokku mingitele võistluskorraldajatele ja ühingu-tele.

Maavõistlustel on nii olümpiaadi kui ka individuaalvõistluste tugevad küljed. Maavõistlus on hästi ekonomiline, ta väljaminekuid saab kontroleerida, pidulikkus on suur, distsipliin maksimaalne, ja kui need on korduvad, õpib publik kandma nii kaotusi kui võite. See võib oma korrapärasusega kujuneda õigeks spordimehlikkuse (sportsmanship) institutsiooniks publikule.

Mu viimane nõuanne on, et maavõistlusi ei korraldataks mitte liig harva. Igal maal peaks iga aasta olema mitmeid maavõistlusi ja sõlmima kindlaid lepinguid nende pidamiseks. Tihedate maavõistluste puhul ollakse sunnitud sagedasti ka varamehi välja panema.

Elmar Rähn

võitis Helsingi töölisvõistlustel kaugushüppe tagajärjega 6.79, kolmiku 14.12 ja 110 mtr. tõkkehüppe (madalad tõkkes) 15.6. 100 mtr. jooksus oli ta ajaga 11,5 kolmas. Võitja Etholen jooksis 11,3. 400 mtr-is jäi ta ajaga 52,8 neljandaks.

Eesti — Soome

kaitseväge vaheline jalgpallimaavõistlus peeti pühapäeval Viiburis. Eesti koosseis oli: Tipner; Maiste — Kihlefelt; Reinfeldt — Maasik — Jürisson; Kallo — Maurer — Kull — Brenner — Vahar. Sadas ja väli oli libe. Esimese värava lõi Kull juba 7. minutil. Soome tasub 26. minutil. Eestlaste mäng oli keskvaljal kaunis, kuid värava ees ilmutus jõuetus. Teiseks poolajaks viidi Tipner edurivisse, Ratnik tema asemele väravasse. Sellest võitis edurivi läbilöövus. 55. min. lööb Maurer 2:1 ja 88. min. Tipner 3:1. Võit oli teenitud. Paar päeva varem mängis Eesti kaitseväge meeskond Viiburi sellside kõnduse vastu ja kaotas 0:3.

Paavo Nurmile

tegi üks Ameerika impressaario ettepaneku elukutselisena Ameerikasse sõita. Leping pakuti kaheks aastaks 50.000-dollarilise honoraariga. Nurmil oleks tulnud impressaario ettekirjutuste kohaselt võistelda ja jooksta ka filmi jaoks. Nurmil ei võtnud ettepanekut vastu.

Soome — Rootsi

üliõpilasmaavõistlus kergejõustikus peeti laupäeval ja pühapäeval Stokholmis. Tagajärjed olid: Kaugus — 1. Tulikoura, Hels., 6.94; 2. Hakola, Hels., 6.67; 3. Harboe, Stokh., 6.53. 1500 mtr. — 1. Smith, Upsala, 4.07,7; 2. Jansson, Hels., 4.12,0; 3. Pettersson, Stokh., 4.13,2. Ketas — 1. Torpo, Hels., 41.42; 2. Luning, Stokh., 39.98; 3. Ohlsson, Upsala, 38.82. Kuul — 1. Torpo 13.67; 2. Norrby, Stokh., 13.56; 3. Viiri, Hels., 13.29. 110 mtr. tõkk. — 1. Andersson, Stokh., 15,3; 2. Jounela, Hels., 15,5; 3. Sjöstedt, Hels., 15,6. 100 mtr. — 1. Sjöström, Lund, 11,1; 2. Halme, Hels., 11,2; 3. Riihimäki, Hels., 11,3. 400 mtr. — 1. Byhlen, Stokh., 50,2; 2. Vahander, Hels. 5000 mtr. — 1. Pettersson, Stokh., 15.45,4. Kõrgus — 1. Adolfsso, Lund, 1.85. Oda — 1. Saarijärvi, Hels., 60.43; 2. Viiri, Hels., 57.91; 3. Lindström, Stokh., 57.05. Teivas — 1. Lindman, Lund, 3.60; 2. Vuorela, Hels., 3.50; 3. Hultcranz, Stokh., 3.50. 4×100 mtr. — 1. Lund 43,8; 2. Stokholm 44,2; 3. Helsingi 44,3. Lõpupunktid: Helsingi 28, Stokholm 24, Lund 12 ja Upsala 6. Helsingi võitis Rootsi kuninga poolt väljapandud pokaali.

Soome sõjaväe esivõistlused:

200 mtr. — veltv. A. Järvinen 23,7; kõrgus — kapr. Dahlman; ketas — seersant Haapala 41,24; 100 mtr. — rms. Virtanen 11,8; 4×100 mtr. — Pori rügement 45,3; granaat — seersant Lahnaviiki 79,84; 5×100 mtr. — Viiburi rüg. 13.18,5; 800 mtr. — seers. Alajääski 1.58,6; kaugus — veltv. A. Järvinen 6.59; 3000 mtr. — veltv. Määttänen 8.49,6. Üldiseks võitjaks tuli Pori rügement.

Viiburis

tõukas Vahlstedt kuuli 14.95. Ta üks tõuge oli 15.05, kuid astus üle. Oda viskas Lamppu 61.57 ja Johansson 59.32. 110 mtr. tõkkeid jooksis E. Järvinen 15,9.

Stokholmis

jooksis S. Pettersson eelmisel pühapäeval 110 mtr. tõkkeid 14,7, mis uus ilmerekord. Vennströmi aeg oli 14,9 ja Lundgrenil 15,4. Hallberg hüppas kaugust 7.36 ja hollandlane Peters 7.05. 200 mtr. sündis ime — schveitslane Borner lõi Saksa sprinterite kuningat Körnigi 200 mtr-is. Mõlema aeg 21,9. 800 mtr-is võitis sakslane Böcher rootslast Bylehni väga keskpärase ajaga 2.00,2. Oda paiskas Lundqvist 62,70, kolmikult hüppas Peters 14,77, 400 mtr. tõkkeid kattis Pettersson 54,3, kuna Magnusson inglasi Harperi lõi 10.000 mtr-is 32.53,9. Sköld lennutas veel lisaks vasarat 50.71 ja Fastén ketast 41.37.

Saksa turnijate suursaavutused.

Traditsioonilisel Kaiserbergfesti võistlustel jooksis Lammers 100 mtr. 10,7 (viievõistluses 10,5), 400 mtr. kattis Danz 51,1, 5000 mtr. Schaumburg 15.41,8, 110 mtr. tõk. Dahms 15,9.

Ameerika naisivõistlused

Eurekas, Kalifornias, andsid järgmisi paremaid tagajärgi: oda — Margaret Jenkins 38.60 (uus ilmerekord); kõrgus — Maguire 1.52; kaugus — Egg 5.20; ketas — Copeland 31.45; kuul — Copeland 11.17.

— Lord Burghley öösine rekord. Ilmakuulus tõkkehüppe aristokraat, kes kuulub Cambridge'i üliõpilaskonda, on püstitanud tähelepanevääriva öösisse rekordi. Sealse Trinity College'i tornikell lööb nimelt kaks korda järjest öösel 12. Esimene on märguandeks üliõpilastele, sest et need peavad enne 12 olema seespool aiavärvaid, kuna täpselt kell 12 need suletakse. Aasasadade jooksul on üliõpilastel kujunenud seal traditsiooniks joosta tornikella kõlamise ajaga ümber 403 yardi ümbermõõduga müüri. Terved generatsioonid üliõpilasi on seda katsunud, kuid ikka ebaõnnestunud. Jooks näis peaaegu võimatu olevat — kui korraga paar aastat tagasi Guy Butler, tuntud veerandmiilijooksja, sellega hakkama sai. Butleri rekordi lõi hiljuti ära lord Burghley, kes esimese kellalöögi kõlades jooksu pistis ja lähtekohale tagasi jõudes veel kahte kellalööki võis kuulata.

— 10×100 mtr. teatejooksus naistele seadis S. C. Charlottenburg, Berliin, ilmerekordi ajaga 2.10,4.

— Dobermann hüppas Höhris kaugust 7.32, Houben jooksis 100 mtr. 10,6 ja Schröder tõukas kuuli 14.40.

Balti meistrite luigelaul.

Kaotused Riias ja Tartus!

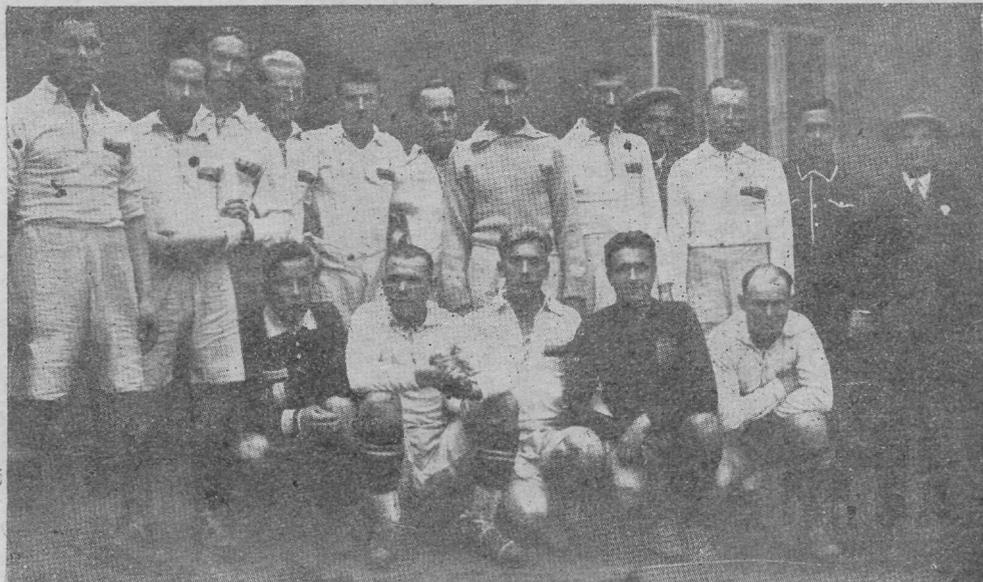
Ükski tänapäeva inimene ei taha uskuda, et Eesti jalgpalliliit on asutus kõrgete aadetega. Kui kõrvale jätta mitte päris võimatut rumalust, siis saab ainult nende „aadetega“ seletada meeskonna möödunud viimist Riia sauna. Hulgale mõistlikkudele inimestele näib veel tagant järelegi narrina see sõit, millega kevadine võit nagu tallati porisse, mis tegelikult ei puudunudki sel viimasel päeval Riias LSB väljal. Eesti palliliit sooritas selle teise tänavuse maavõistluse Lätiga oma algatusel, naaberriikide sportlaste suhete tihendamise kõlava loosungi all. Eesti oma võistlemise sageduse tõstmisel Lätiga võttis eeskuju Belgiast ja Hollandist, kes samuti peavad kaks maavõistlust aastas. Nüüd on see Belgia ja Hollandi käes! On võimalik ja tõenäolik, et nüüdne kaotus Lätile on valusam meie spordirahvale kui palliliidule ja meeskonnale enesele. Rahvas, spordirahvas igatseb ja maitseb meeskonna vahvat esinemist ja võitu tihti kogu oma olemusega ja püüab hoida nende raskelt ja vaevaga saavutatud võitude mälestuste puutumast. Kuid palliliit läks palju mõtlemata Riiga viletsa meeskonnaga ja kõrgete aadetega ja sai seal sugeda, nagu seda juhtunud ka Don Quichotil.

Hooaja maavõistlused oma tulemustelt olid meile head tugevalt üle tavaliku. Rootsile kaotati resultaadiga, mis parem kui Läti ja Soome seda suutsid ja kolm naaberriiki võideti puhtalt. Kui õnn kõige suurem, siis on ka õnnetus kõige lähem. Ja hooaja viimasel maavõistlusel tuli Riias vastu võtta kaotus, mis väravate vahekorral tänavuse rängem ja millega ei jõudnud hakkama saada Rootsi!

Läti suur võit ei üllatanud üksi meid, vaid ka lätlast. Enamik Läti spordirahvast oli tänavu meie paremuse enam veendunud kui ei-ialgi varemalt. Läti näis Eesti paremus juba peaaegu paratamatuna, millele jääb üle vaid alistuda. Seal aga see punasärkide võit! Olles näinud kõik seitse Eesti-Läti maavõistlust, ei ole ühelgi senisel olnud mitmetuhandelisel vaatajaskonnal sarnast loomulikkust ja spontaanset rõõmuavaldust kui viimasel. Lätlased olid rõõmsad täielikult. On raske ütelda, missuguse meie spordirõõmuga võiks seda võrrelda, kuna lätlastel on siiski kuumem ja meelelisem rahvas.

Võidu saavutas Lätile mitte suurlinn ja metropool Riia, vaid Liibavi, Läti „uinuv iludus“, nagu seda kenat linna hüütakse. Liibavi Olimpija 6 meest surusid maavõistlusele oma pitsati, milles oli vere kiiret paalseerimist ja palju võitlushinge. Riiale üks oleks Eesti või teisiti öelduna Tallinna võitmine käinud üle jõu. Läti palliilma meeldivamaid nähtusi on just Liibavi. Peab mõistma, missugust hinge, tööd ja vaeva on see nõudnud, et Liibavi tänavu nii selgelt on haaranud jalgpallihegemonia suurelt Riialt. Liibavi on praegu Läti Göteborg, kus pallikirg loomab kõrget. Liibavis, selles 60.000 elanikuga linnas, ootas hulk rahvast maavõistluse resultaadi teadaaamist. Ootajad olid tulemustest väga haaratud, kuna Läti võit tähendas esimesel jonnol Liibavi võitu. Liibavilased tegid oma töö ja pöörasid tagasi kodulinna samal maavõistluse õhtul. Lahkumisel ühiselt õhtusöögilt ei suutnud Liibavi ja Läti väike täispõskne paremsisemine Zins avaldamata jätta oma vana sappi Riia vastu ja jättis meie meestele Tallinna — Riia linnavõistluse puhuks maha soovitus „Andke neile“. Muidugi muutus Liibavi rõõm veel kahekordseks, kui järgmisel õhtul kuulsid, et Tallinnal õnnestus kaks-nelliga täita seda nende soovi.

Maavõistlusel võtsid lätlased ennast kokku määral, nagu see tundub üldse võimalik olevat. Peale halba ja ebaõnnestunud hooaega otsisid nad lohutust, nagu mõni, keda elus enam miski kinni ei pea, otsib surma. Sarnasel otsingul on varemaltki sunnitud surma taganema ja saavutatud elu suuremaid võitlusi. Mäng algas siiski lahtiselt ja esimesel veerandtunnil oli Eestil ülekaalu. Eesti meeskonna mängu ei saa nimetada halvaks. Asja võib vaadelda sarnaselt, et maavõistluse otsustas esimene värav, mis langes 22. minutil. Peale maavõistlust selgus, et see värav, mille tegi liibavlane Zins, oli puhas ofsaid. Riia Läti autoriteete, nimetatud ka nende parem vahekohtunik G. Kruminsch, avaldasid sama arvamist. Kohtunikku süüdistada erapooikuses oleks mõttetu. Tilsitlane dr. Tomaschki ei olnud esimene klass ja vastupidisel loogil oleks ta sama hästi vilistanud sarnase värava ka Eesti heaks. Saavutatud värav pani lätlased loitma. See on

Kaotajad: Seisavad: Einmann, Joll, Kaljot, Römmer, Paal, Ellmann, Laurberg, Rein, Kallaste, Piperal, vahekohtunik, A. Lugenberg. Kükitavad: Räästas, Pihlak, Silberg, Neumann ja Üpraus.

ju eluline nähtus, et kallis saavutus paneb inimest ja meeskonda seda erilisel hoidma, kuid sama hoidmine toob sagedasti kaasa ka uut edu. Nii läkski — lätlaste energia tõusis kahekordseks ja selle tagajärg oli teine värav. Teisel poolajal oli lätlastel ikkagi veel kartust tagajärje eest. Nad võtsid ennast uuesti kokku ja teise poolaja esimesel kümnendil minutil, mil punasärgid pressisid oma viimast, tuli veel kaks väravat. Selle järele oli ka Läti temperament läbi ja poolaja ülejäänud 35 minutit kuulus Eestile, kuid Läti võit oli kõrge skooriga hästi kindlustatud. Sarnase väravatevahe tasategemist ei ole Eesti meeskonnalt kunagi nähtud ja ei võinud seda oodata ka nüüd. Lätlased lõpetasid maavõistluse väga väsinuna. Kaitse oli neil viimaste jõukubemete juures. Läti spordiajakirjanik Ad. Plum ei julgenud kindel olla võidu hoidmisele mängu edasikestmisel ja arvas, et siis resultaati lätlaste kolmeväravalisele eesolekule vaatamata oleks võinud kujuneda teiseks. Mängu pingutusrikkusest annab tunnistust, et Liibavi ja Läti tsentrhalf Kronlaks, kes läbi ja läbi fit, vaheajal pingile istus ja teise poolaja viiel sellest enam tõusta ei suutnud. Läti praegune back liibavlane Pikols, kelle nime tähendab Läti muinasaegset piksejumalat, seisis mängu lõpul vaevalt jalul, kuid kogu jõu tagavarade kasutamise tasus mehele ta selgetest silmadest hiilgav õnn.

Lätlaste võit oli teenitud. Punasärgid olid meeskonnaks, kes tegi kaks korda rohkem tööd ja nägi samavõrra rohkem vaeva kui valgesärgid. Endiselt oleme kindlad, et tehniliselt on Eesti parem kui Läti. See ei ole aga pahatihti ainuüksi otsustav faktor. On suuri meeskonda maailmas, kes võitlevad ja võidavad ainult alasti tulise ja jõulikkusega. Sama nappide tehniliste võimetega mängija, nagu näiteks Nõmme Kalju forvard Sork, on ettetulev ka rahvusvahelises esimese klassi formaadis. Enamus Läti mehi kuulus samasse klassi, kus aluseks jõulikkus, tulisus ja tempo. Ja võistluse tempo maavõistlusele panid meile peale lätlased.

Eesti meeskond läks maavõistlusele võidukindlalt. 10 meest ennustasid enne võistlust oma võitu ja üks (Joll) viiki. 5 meest (Ellmann, Paal, Kaljot, Silberg, Laurberg) ennustasid pigemat võitu väravatega 3:2 ja Einmann 2:1. Pihlaka ja Römmeri arvamine oli 3:1. Suurt võitu ennustasid Üpraus 4:1 ja Rein 5:2! Tähelepanvav on, et need kaks suuremale võidule lootjad olid koos sellega ka meeskonna nõrgemaid mängijaid. Ei tarvita palju asjatundmist, et kinnitada Piperali igaaajalist paremust Reini üle üksi oma füüsiliste võimete tõttu. Üprausi küsimus on selge asja kordamiseta.

Läti koosseis maavõistlusel oli: Jurgens (RFK, kpt.); Gravelis (RFK) — Pikols (Olimpija); Berzinsch (RFK) — Kronlaks (O) — Tils (O); Blumentals (O) — Zins (O) — Scheibelis (RFK) — Plade (RFK) — Urbans (RFK). Esimese poolaja järele lahkus th. Kronlaks, kelle kohale asus tf. Scheibelis ja viimase kohale tuli tf. Dudaneč (O). Läti meeskonnast ei ole märkida ühtki teistest võitluskamraadidest tunduvalt nõrgemat meest.

Eesti koosseis: Laurberg; Silberg — Einmann; Kaljot — Rein (kapt.) — Römmer; Paal — Pihlak — Ellmann — Joll — Üpraus.

41. min. väänas oma põlve Ellmann ja lahkus. Joll asus tsentri ja vs. kohale tuli Räästas. Teisel poolajal mängis tf. kohal Einmann ja vb.-i Neumann. Võistlus peeti vihma all 3½

tuhande vaataja ees. Esimese värava lõi 22. min. ps. Zins ja teise 33. min. vä. Urbans. Teise poolaja 5. ja 17. minutil tegi vs. Plade kolmanda ja neljanda. 16. min. tegi ps. Pihlak Eesti värava, mille juures pä. Paali poolt tehtud sissejuhatav töö oli raskem osa värava tegemiseks. 44. min. kõrvaldati vs. Plade Pihlakale tehtud fouli eest.

Nurgalööke oli 6:6, teisel poolajal 5:2 E. heaks. Väravalööke tegi 1. poolajal Läti 12, Eesti 3, teisel poolajal L. 5 ja E. 8, kokku väravalööke tegi Läti 17 ja Eesti 11. Eesti löökidest tuli Einmannilt 4 (ühe poolaja kohta), Pihlakalt 4, Ellmannilt 2 (ühe poolaja kohta) ja Jollilt 1. Väravaute lõi Eesti välja 6, Läti 8. Küljeodi sisseviskeid tegi Eesti 33, Läti 29. Ofsaide oli ainult teisel poolajal ja olid ofsaidid Eesti forvardid 5, Läti forv. 1 kord. Eesti meeskond oli vastasest tunduvalt fairim. 1. poolajal oli vabalööke Eesti heaks 7 ja Läti heaks ühtki, teisel poolajal oli neid 3:5.

Riia-Tallinna linnavõistlusel esmaspäeval oli vaatajaid 2000. Koosseisud: Riia: Jurgens (RFK); Lauks (Amatiers) — Gravelis (RFK); Berzinsch (RFK) — Stantschiks (RFK) — Vatters (LSB), Strazdinsch (RFK) — Scheibelis (RFK) — Scharfs (LSB) — Andrejevs (LSB) — Urbans (RFK). Tallinn: Pool; Silberg — Kallaste; Kaljot — Piperal — Römmer; Paal — Pihlak — Einmann — Joll — Räästas (Üpraus). 1:0 tegi Paal 1½ meetrit, Graveli jalast. Pall tuli Paalile kornestri. 2:0 tegi Räästas Einmanni 16 mtr. vabalöögi jätkuna. Riia parembak seerschant Lauks oli Räästa jätnud liig vabaks. Nurgalööke 4:2 (2:2) Tallinna heaks. Tallinna paremus oli kindel. Meeskond mängis jälle rõõmustama panevalt. Võistlust ei saanud vaatama tulla Ellmann. Ta jalg oli sedavõrd haige, et tegi liikumise peaaegu võimatuks ka kepi najal.

Provintslane ja kogemustetu oli mõlema võistluse kohtunik dr. Tomaschki Ida-Preisil väikesest linnast Tilsitist. Banketil sai ta sellega hakkama, et pidas pika kõne, mis oli populaar-teaduslik loeng jalgpallist rahvaulikooli kuulajaskonnale. Mees võttis päris kaines olekus suu liig täis ja kõneles õpetlikult (!), kuidas jalgpalli tuleb mängida. Linnavõistlusel ei suutnud ta mängu sugugi pidada ohjades ja Reini ja Kaljoti poolt peale mängu talle tehtud seletus oli kohal palju enam kui vilemehe eelmise päeva suursõna.

Kolmas võistlus oli teisipäeval Tartus. Vaatajaid üle 500. Tallinna koosseis oli kuidagi kokku aetud ja meeskonna mäng oli neli viiendikku alla täisvõimete. Koosseis oli: Laurberg; Silberg-Neumann; Kaljot-Rein-Römmer; Paal-Joll-Einmann-Räästas-Üpraus. Tartul: Markvardt (Kalev), peale poolt tundi Pool (Kalev); Tubli (Tartu JK)-Schmidt (Kalev); Levin (Tartu JK)-Palm (Kalev, kapt.)-Türna (Tartu JK); Riomar 2.-Riomar 1. (mõl. Tartu JK)-Kõrve (Ülev)-Palumets-Tanton (mõl. Tartu JK). Esimese värava veeretas vä. Tantonil löögi järele 11. min. lähedalt sisse vs. Palumets. 2:0 Tartu heaks tegi õnnestunud löögiga tf. Kõrve 41. min. Teise poolaja 10. min. tegi vs. Räästas Tallinna värava. Võistluse tagajärg A. Lugenbergi juhtimisel oli 2:1 Tartu võiduks. Nurgalööke samuti Tartule 5:4 (4:0). Paremad tartlased olid vb. Schmidt ja th. Palm. Senised kaks linnavõistlust Tartuga, mis peetud a. a. 1924. ja 1926., võitis Tallinn 8:0 ja 6:0.

Toomas Kivi.

Iga minut 34 miljonit marka.

Manageride võitlus.

Ligikaudu sama äge ja pinev kui matsch ise, oli matschpäeval manageride kauplemine poksikomisjoniga Tex Rickardi eesistumisel. Neli tundi kestsid ägedad vaieldused ja neist tuli võitjana bandaashide suhtes välja Flynn, Dempsey manager. Määrati, et poksijatel võivad olla 30 jala pikkused sidemed ümber kumbagi käe. Sideme laiuseks määrati 2½ tolli. Sideme alla võidi panna veel 1½ tolli laiune isoleerimispael — kõva bandaash. Igasugune puudrite ja määrete tarvitamine keelati. Bandaashide pikkus allus riietusruumis tugevale kontrollile.

Teise tähtsa küsimuse otsustuse võitis Gibson, Tunney manager. Tunney igatses nimelt 20 ruutjala suurust poksiringi Dempsey poolt ettepanud 18 ruutjala asemel. Tunneyl oma defensiiv taktikaga on kasulikum avaramas ruumis põikleda.

Madallöögi asjus lepiti kokku: Kui poksija langeb madallöögi läbi, tuleb vahekohtunikul seni jätkata lugemist, kui poksikomisjon teda ei takista. Kui poksikomisjon märkab madallööki ja poksija on välja loetud, peab arst kindlaks tegema löögi mõju. Selle arvessevõtmisel kuulutatakse välja tagajärg.

Kui vahekohtuniku erapoolikus matschi ajal ilmsiks tuleb, asetab poksikomisjon ta asemele uue mehe. Vahekohtunik määratakse ainult enne matschi algamist 15 kandidaadi hulgast, kes kõik omal alal elukutselised.

Matschieelne kribu-krabu.

Matschi eel ei näinud ilm usaldusväärne olevat. Paksud pilved katsid taevast, millest tihedad välgud läbi sähvisid. Suurmatschi eelvoistluste ajal tibutas vihma. Siis selgus aegamööda taevas ja matsch läks ise rahuldavates ilmaoludes.

Korra hoidmiseks rahva hulgas oli kohal 1000 politseinikku. Neile abiks oli toodud 2000 sõdurit ja Illinoisi kaitseliitlast. 4 tundi enne matschi seisid need korralvurid juba oma kohtadel.

Odavamate seisukohtade pealtvaatajad hakkasid tribüünidele koguma juba hommiku vara. Ilm oli siis ideaalselt soe ja päiksepaisteline.

Soldier Field'i staadioni ehitus, mille Tex Rickard 100.000 dollari eest üüris, on maksma läinud 20 miljoni dollarit. Juureehitavad laudpingid ja piletikassad läksid kumbki ka 100.000 dollarit maksma.

Kuus pikka erirongi sõitis New-Yorgi Grand Central'ist Chicagosse, nende hulgas üks „Corbett-special“—endise exilmaistri tellitud. Elegantne Pullman-rong viis kohale ainult poksi veteraane, oldtimer'eid. Salt Lake City linnapea, kust Dempsey pärit, sõitis kohale erilennukiga.

Võitluse piletite vaheltkauplejatel oli halb päev. Tex Rickardi hea organisatsiooni tõttu rahuldati kõiki soovijaid kasadest. Vaheltkauplejad olid sunnitud lõpuks 40-dollarilisi pileteid müüda 30 dollariga. Ka olid Tex Rickardi poolt pandud sissekäikude juure eksperdid, kes iga ettenäidatava pileti ehtsuses isiklikult veendusid.

Tom Mix pani hiigla summasid Dempsey peale, mis luhta läksid. Tom Mix on

ka kõva poksija ja Dempsey treeningukaaslane. On avalik saladus, et Tom juba läinud aastal Filadelfias kaotas Jackiga terve varanduse.

Kihlveod sattusid haripunktile matschi päeval. Viimastel minutitel voolas raha Dempsey peale laviinina Wall street'i suurpankadesse. Paari tunniga kanti kokku üle miljon dollari. Firma Kemp & Company pani välja 250.000 dollarit Dempsey peale ja keegi teine entusiast 9000 dollarit 1500 dollari vastu, et Dempsey lööb Tunney 4. roundil k. o.

Võitmatu Gene.

56 radiojaama saatsid raadioteateid matschi üle igasse ilmakaarde. 140 otsekohest telegraafilini oli matschiks seatud staadionile. Ajalehemeestele oli antud 1200 prii kaarti. Dempsey-Carpentier matschiks nõuti neid 750 ja Dempsey-Sharkey matschiks 250.

Auvõraste hulgas oli veteraan Batling Nelson, keda maailma suurimaks fighteriks peetakse. Ta oli esimene poksija, kes Tex Rickardi hoole all seisis. Teatavasti poksis ta 20 aastat tagasi neeger Joe Gans'iga Goldfieldis.

Gene Tunney lahkus oma treeningulaagrist Cedar Crest County Club'ist kell 12.30 min. päeval. Ta sõitis autol Chicagosse ja veetis ülejäänud tunnid oma sõbra, poliitikategelase Fred Lundini korteris. Ta soris selle avaras biblioteegis uue mat kirjandust.

Ühel ajal ilnameistriga lahkus oma training camp'ist ka Dempsey ja sõitis luksus Roll Royce autol Chicagosse, kus ta Hotel Morrison'is peatus. Ta oli heas tujus ja uskus oma kindlasse võidusse.

Kaalumine sündis kell 3 p. l. Illinois Athletic Club'i ruumides. Kumbki poksija kaaluti eraldi. Esimesena käis kaalul Dempsey. Kaal näitas 192,5 ingl. naela (87,2 kg.). Tunney kaalus oodatust vähem — 189,5 n. (85,450 kg.).

Tex Rickard hindas pealtvaatajate kogu 180.000 peale, kuid seda arvatakse

liialdatuks. Pealtvaatajaid võis olla 165.000.

Võitluse brutto sissetulek oli 2.685.000 dollarit. Tunney honoraar oli teatavasti 1.000.000 dollarit, Dempseyl 450.000. Läänudaastasel Dempsey-Tunney matschil oli brutto sissetulek 1.890.000 dollarit ja Tex Rickard teenis siis 550.000.

Ringside'i pealtvaatajate hulgas olid filmitähed: Norma Talmadge, John Barrymore, Chaplin, Douglas Fairbanks, Mary Pickford, Monte Blue, Will Rogers, Gloria Swanson, Thomas Meigham, Tom Mix, Marie Prevost, Buster Keaton ja Rod La Rocque — Hollywoodi crème de la crème.

Autokuningatest olid kohal: John N. Willys (Willys Knight and Overland), K. R. Erskine (Studebaker) ja Walter Chrysler.

Dempsey astus ringi kell 9.30 min., kaetult elegantse supelmantliga, mille rinnale siidiga väljaõmmeldud nimetähed J. D. Ta võttis paiga ringi lõunapoolses nurgas, ümbritsetult leegionist aitajatest.

Ühe elegantselt riietatud noormehe ilmumine tekitas publikus suurt elavust. Teda nõuti ringi ja kaeti aplodimentidega. See oli Jack Sharkey.

Tunney ilmus ringi 20 minutit peale Dempseyd. Ta supelmantlil oli meriväe embleem. Nii pea kui ta ringi tõusis, läks ta Dempsey juure ja tervitas seda! Pealtvaatajad tõusid kohtadelt ja tõstsid metsikut kisa.

Dempsey-Tunney käesurumise ajal tõusid ringi ka Jeffries ja Paolino, kellele esitlemise järele tugevasti juubeldati.

Frank Bartley, kes ringi ehitas, sai selle eest tasu 6000 dollarit, enam kui Dempsey oma 20 esimese matschi eest honoraari. Ring oli valgeks värvitud ja 40 lampiga valgustatud. Ringikonstruktor oli põrandariide niisuguse seguga katnud, mis libisemist ei võimaldanud.

Matsch filmiti 3 aparaadi poolt kontrolli mõttes, et hiljem protestide puhul tõendusmaterjal oleks saadaval.

Tunney on 29 aastat vana, Dempsey 32. Tunney on 188 sm pikk, Dempsey 186. Tunney käte ulatus on 194 sm, Dempseyl 195,5.

Parimaid isteplatse oli võistlusel 108 rida. Nende hulgas ka koht Tex Rickardile enesele. Kui see aga oma kohale tahtis asuda, osutus see ühe vana ühesilmiga raskekaallase Conolly poolt sissevõetuks.

Filmiõigus oli erilise tasu eest võistlusel antud suurtele firmadele. Kaks vähemat vanda tahtsid sellest aga mööda hiilida ja olid endid juba kaks päeva enne matschi kusagile staadioni müüri leiduvasse auku aparaatidega ära peitnud. Kaks tundi enne võistlust leiti nad üles ja kihutati minema.

Dempsey kuldne schanss.

Kõigi ajamõõtjate üksmeelsel otsusel on Tunney 7. roundil 14 sekundit maas lamanud, seega enam kui knock-out'iks tarvis. Üldiste määruste kohaselt oleks ta oma meistrititlit lahti olnud. Kuid selle mitteteostumine on Dempsey enese süü. Sest Dempsey viivitas Tunney mahalöömise järele enese nurka minekuga. Illinoisi osariigi poksimääruste kohaselt hakkab

Võta kuidas võtta saad.

Mõned erivõtted.

Juhusel, kui vastase käeranne on seotud (vaata E. Spordileht nr. 36) võib pealetungija selle võtte arendada ka he-

Pillamisheide.

teks käe ja jala sidumisega. Selleks on tarvis pealetungijal vaid kükitada vastase käe sidumise järele alla ja

haarata ka jalg. Vastane langeb paratamatult.

N. n. pillamisheide on omal kohal siis, kui olete mõne võtte järele sattunud küljeli ja vastane püsib püsti. Siis võib kiiresti näit. oma vasakut jalga panna vastasele üle põidade ja parema jalaga põlvekohtadest tõmmates vastast pikali paisata.

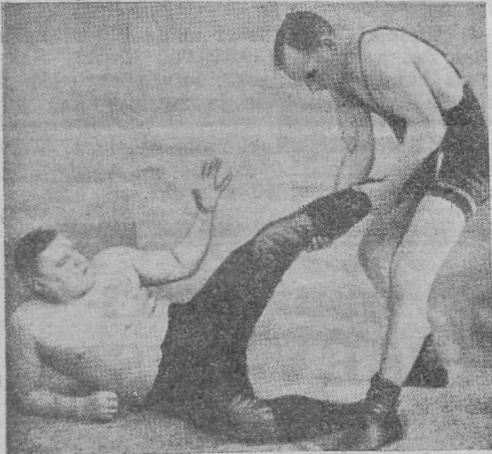
Lähedaselt sugulane on selle võttega tõukevedu. Kui teie olete pikali ja

Ristijalaheide.

vastane on kahe käega teie jalga kinni hakanud, tuleb sama jalaga jõurikkalt vastu ta reit suruda ja oma teine jalg ta kannale alla panna. Sarnane tõukevedu paiskab kindlasti vastase pikali, millega pealetungija ja kaitsja osad on vahetatud.

Ristijalaheide tehakse parterimaadluse ristijalaväände järele, millest kaitsja saab küllakile lastes pääseda. Pealetungija tõstab siis vastase jalgupidi üles, kes tasakaalu hoidmiseks jalad risti ajab, ja tehes võimaka heite langetab ta selili. (Järgneb.)

Tõukevedu.

PJK Pärnu parim.

Lõi finaalis Vaprust 2 : 1.

Pühapäeval, 25. septembril, tuli pidamisele Pärnus Esplanaadi paraadplatsil linnavalitsuse karika mängude finaali, kus vastamisi seisid PJK ja lüüdnud aastane karikavõitja Vaprus.

Publikuvaheline ennustusvõistlus andis järgmisi tagajärge: 265 maksulisest pealtvaatajast enustasid 180, neist 71 Vapruse võitu ja 109 PJK-i, millest 43 arvasid õige tagajärje 2 : 1.

Mängu võitis suure ülekaalu juures PJK. Vs. Jenseni märgitud algvärava tasus Vapruse vs. Eddy Mihkelson poolaja lõpuvile eel ja teisel halftime'il viis PJK-i värvid juhtimisele tsf. Tammann v.-v. vea järele. Nurgad 10 : 4 (8 : 2) PJK-i eduks. Vilistas Jeg, Tallinn.

PJK-i mäng oli võrdlemisi ladus, pea igauks mängija oma kohal, ainult edurivilt oleks tahtnud näha rohkem väravaid — kindlamaid schansse oli vähemalt 5—6.

Vaprus seevastu mängis nõrgalt, mängijad näisid väsinutena ja puudus fighting spirit. Raluldasid vaid v. Bernhard ja vk. Sirk ning v.-v. harilikult vormist parem.

PJK-le karika koju toojad: Aspe, Jensen (kapt.) — Vichterstein; Tiibus — Sarapik — Riis; Koop 2. — Haitov — Tammann — Jensen 2. — Reimann.

PJK pidas 3 mängu karikamängude tsükli, kõik lõppesid võiduga. Väravad vahekorras 7 : 2; märkinud Tammann 3, Haitov ja Jensen kumbki 2.

Vapruse neli matschi andsid tulemusena 2 võitu ja kaotust 8 : 6. Väravaid löönud Mäger ja E. Mihkelson kumbki 3, Paara ja Treumuth 1. Sulev neljast mängust võitnud ühe, kaotanud

Raadus & Osipov

Müürivahe 22.

Valmistatakse igasuguseid hõbeasju sportlastele auhindadeks.

Graveerimine, kuldamine ja hõbetamine.

Töö kiire ja korralik.

kaks ja viiki üks. Väravad 5 : 8. Edukam goalide tegijana vs. Välbe kolme väravaga.

Tervis ei suutnud ühtki võitu kolmest mängust välja taguda; 2 kaotust ja 1 viik, väravaid löödi 2, vastu saadi 6.

PJK-i seekordne matsch oli arvult 50-nes 4 aasta jooksul. Omast kohast ka väike juubel! Esimene garnituur mänginud 46 korral, võitnud 21, kaotanud 17 ja viiki mänginud 8. Väravaid 107 : 103 PJK-i kasuks. Nobedam väravaid lööma on olnud tsf. Tammann 23, ps. Haitov 16, inglasest tsf. Thacker 14 (ainult 1925. a.), ps. Brandt 12, pä. Ploom 10, vs. Jensen 9, vä. Reimann 7 jne. A. P.

— Real Football Club Madrid viibib praegu Meksikos võistlusturneel. Mexico City's võitis ta sealse meistri 4 : 2. Kõik neli väravat lõi Travieso.

— Geo André, Prantsuse vanameister, mitmekordne olümpia atleet ja suurimaid spordiajakirjanikke (luges ka Kolombis ette olümpia töötuse) on Hispaania kergejõustiku olümpia-treeneriks palgatud.

— Uridil, Viini suurimaid jalgpallikunstnikke, on sealse liidu poolt jälle asjaarmastajaks tunnustatud. Ta hakkab ühes Pressburgi klubis mängima.

— Brechenmacher tõukas Mannheimis 14.33 kuuli ja Houben jooksis 100 mtr. 10,7.

— Naiste maavõistlusel Prantsuse—Itaalia võitsid prantslannad. 80 mtr. jooksis Gagneux 10,8, 200 mtr. Vellu 27,8, 1000 mtr. Jolly 3.14,0. Kõrgust hüppasid Laudré ja Bons 1.45, kaugust Gagneux 5.06. Ketast heitis Vellu 34.96 ja kuuli tõukas Petit 9.21.

— Stokholmis jooksis Göta 10×100 mtr. 1.49,5, mis uus Rootsi rekord. 20.000 mtr. võitis inglane Harper 1.08.18,3, teine rootslane Kinn 1.11.08,9. Tunnis jooksis Harper 17.849 mtr. 100 mtr. — 1. Berghe, Holl., 10,7; 2. London, Ingl., 10,8; 3. Broos, Holl., 11,0. 3×1000 mtr. — Saksa (Kohn, Walpert, Böcher) 7.47,3.

— Kiffen lõi Porvoos sealsest Akillest jalgpallis 4 : 3 (2 : 1).

— Pr. Paulson tuli Riias peetud lahtistel esivõistlustel Läti meistriks, lüües pr. Christianit 6 : 4, 2 : 6 ja 7 : 5.

— Bud Gorman, Ameerika raskekaallane, sai pühapäeval Stokholmis Rootsi meister Harry Perssonilt tehnilise k. o. Paisatuna Perssoni löögist põrandal rebestas ta reie lihase ja andis alla.

— Pörhölä, end. Soome kuulmeister ja olümpia võitja, sai Oulus Paavo Yrjölält lüüa. Tagajärjed 14.20 ja 14.07. Oda viskas seal Rinne 62.97.

E. Spordileht nr. 39.

E. Spordileht nr. 39.

SENSATSIOON

E. Spordileht nr. 39.

E. Spordileht nr. 39.

Round roundilt.

Eelmatschides lõi rootslane Big Boy Peterson (85,5 kg.) ülekaalukalt hea poksija John Grosso (86,5 kg.), Tunney sparring partner Chuck Wiggins Jimmy Byrne, Billy Vidabeck Jack McCanni. Yale Okun kaotas George Manleye.

Vahekohtunikuks määrati Dave Barry Chicagost, ringikohtunikudeks Chelton Clark ja George Lytton.

Võitlus algas kell 10.07 õhtul, Chicago aja järele.

Esimene round.... Tunney. Dempsey verine.

Dempsey avas võistluse rea vasaku löökidega, mis tulu ei toonud, kuna ilmameister kas kõrvale poikles või clinchi haaras. Eks-ilmameister tabas siiski lõpuks Tunneyd ja algas pealetungi uuesti. Ilmameister kasutas oma liikumisnobedust ja tabas lõpuks positsiooni võttes Dempseyd pähe. Jack vastas peene kehälöögiga, kuid Tunneylt tuli uus löök ja selle järele kahe käega, Dempsey huul kärises ja nägu kattus verega. Tunney round.

Teine round ... Dempsey. Kõvema löögiga.

Teise roundi algul tabab Dempsey Tunney pead, järgnevad veel paar head aktsiooni. Gene püüab kehälöökidega välja pääseda, kuid Jack tabab ilmameistri kaitseta paremat külge. Tunney kannatas nähtavasti, kuid suutis rusikaga Dempsey löua leida. Dempsey laob mitmeid kehälööke, püüdes väljapumbata Genet, kuid selle kõva parem võtab Jacki vabisema. Jack läheb clinchi ja muutub hetkeks ettevaatlikumaks, kuid juhib siis veel rea häid lööke Tunneyle. Paremus ilmne.

Kolmas round... Dempsey. Tunney kaitseb...

Dempsey vasak teeb head tööd, kuid leiab ka head vastuseismist. Kohtunik on sunnitud mitmel korral poksijaid lahutama. Tunney näib korra õige segane olevat, kui Jack oma täislöögi juhtinud kehasse. Eks-ilmameister murrab metsikult peale ja Tunney olukord on raske. Üks Dempsey löök satub Tunneyle kukla, kuid ei tee viga, Tunney sõnab: „all right“ ja kohtunik „box on“. Kaks jõulist lööki veel Tunney kehasse. Dempsey round.

Neljäs round... Tunney. Dempsey udune.

Kõvade löökide vahetus. Üks Dempsey löök satub liig madalasse. Lähisvõitlus. Jõuline pusklemine, Tunney püüab eemale pääseda. See läheb korda ja raske löök tabab Dempsey nägu. Kohe järgneb teine. Kolmas laotab ilmameistri silmade ette juba udu. Dempsey lamab gongil nööridel. Tunney round.

Viies round... ühejõuline.

Flynni õpetuse kohaselt tormab Dempsey metsikult peale. Tunney saab löögi nakku ja kaks kehasse. Kuid siis ajab ilmameister Dempsey nurka ja jagab lööke. Hüppega sealt välja tulles, saab Tunney omakorda valusa löögi. Viik.

Kuues round... Tunney.

Tunney alustab parema haakidega löuale, Dempsey vastab löökidega kehasse. Jack puistab tormiliselt lööke, nii et ilmameistril on raske vasturohtu leida. Astub otsustava kiirtulega välja, kus Jack rohkem kannatada saab. Dempsey tormab ummisjalu ikka peale, kuid saab ettevaat-

tamatusest raskeid lööke. Tunney round.

Seitsmes round Dempsey. Tunney põrandal.

Dramaatilisem ja Dempsey round. Jack algas suurejooneliselt, annab vasakuga haake ja paiskab lõpuks Tunney põrandale. Dave Barry „nine“ kõlades tõuseb Tunney. Jack jätkab löökide jagamist ja ajab Tunneyd ringi mööda taga. Tabab veel Tunneyd kohutava löögiga, kuid see püsib segaselt jalgadel. Järgnevat kaks lööki võtavad ilmameistri vaaruma, kuid siis kõlab gong. Dempsey ülekaalukas round.

Kaheksas round ... Tunney. Dempsey maas.

Vaheajal kosub Tunney ja alustab roundi elegantse tantsuga. Vasak swing purustab Dempsey kulmu. Veristatud Dempsey hakkab vihaselt peale tormama ja hakkab mõlema käega ettevaatamatult lööke jagama. Hästi põigeldes ei ole need Tunneyle kardetavad ja ta varitseb soodsat juhust. Parema haak paiskab Jacki põrandale, kuid see tõuseb enne, kui kohtunik lugema saab hakata. Tunney round.

Üheksas round ... Tunney. Jack nööridel.

Tunney pikk otselöök täiendab vasakhaaki pähe. Järgneb löök Dempsey vigastatud silmale ja see hakkab rohkem verd jooksma kui varem. Jack kargab tiigriliku murdvusega peale ja saadab vägeva solar plexuse, mis aga Tunneyle mingit mõju ei avalda. Selle kahekordne löök murrab Dempsey nööride najale. Tunney round.

Kümnnes round Tunney maas, spurdib.

Vaevast on poksijad üksteise käsa surunud, kui Dempsey Tunney vasakhaagiga põrandale saadab. 1,2... Tunney on jälle püsti ja juhib kindlaid punktilööke Dempseyle. Elav löökide vahetus. Silmahaavast nirisev veri mässib terve Dempsey näo ja segab teda Tunney jälgimisel. Tunney arendab aga kõva lõpuspurdi ja lööb Dempseyd juba igast seltsakust nii kuidas tahab. Round ja matsch on Tunney.

Kohtunik tuleb ja tõstab Tunney käe vastu Illinoisi pimenevat õhtutaevast.

Arvamised.

(1. lhk. järg.)

hemalt viigi välja võidelnud. Tunney on tugev defensiivis. Dempsey on aga minu arvates ringi kuningas. Ka ei saa ma tema praegust vormi halvaks lugeda. Mu sõprus temaga kohustab talle võitu soovima. Kuid tarkus sunnib mind matschi selgumiseni tagajärjes kahtlema.

Jim Corbett, end. ilmameister: Kui Tunney mu sõpra lööb, on ta tõesti suuropoksija.

Major Walker, Ameerika legionääridega Pariisis viibiv New-Yorgi linnaapea: Dempsey võidab.

Doumergue, Prantsuse president: Ma pooldan Tunneyd.

Pelletier d'Oisy, maailma kuulsamaid lendureid: Tunney kaitseb oma tiitli.

Mistinguette, Pariisi surematu kabaareetäht: Tunney on külmaverelisem, ta võidab.

Briand, Prantsuse riigimees: Tunney võidab.

Valter Palm, Eesti parim poksija: Ma ei kahtle Tunney võidus.

E. Spordilehe toimetaja: Kas Dempsey kiire knock-out-võit või Tunney punkti-võit.

Dempsey schanss.

(4. lhk. järg.)

Vahekohtunik vast siis alles lugema, kui lööja on ringi kaugemasse nurka asendi võtnud. Dempsey algviivituse tõttu pidi matschi Tunney 14-sekundilise lamamise peale vaatamata jätkatama ja gong päästis Tunney nähtavasti uuest k.-o. hädaohust. Dempsey ebaõnn ja saatuse iroonia — sellest määrusest kinnipidamine sai just Dempsey nõudel otsustatud, kuna teda Firpo matschi puhul omal ajal süüdistati liig varase matschi jätkamise eest.

Dr. Peltzer

võitis Budapestis 800 mtr. ajaga 1.53,6 ja 400 mtr. ajaga 49,1. Mõlemas maas jäi teiseks Bar-si vastavalt aegadele 1.56,6 ja 50,0. Püspöki hüppas samas kaugust 6,94, Benesh jooksis 200 mtr. tõk. 26,6, Hoffmeister heitis ketas 46,79.

Göta — S. C. C.

Stokholmi Göta ja Berliini Sport-Club Charlottenburgi vaheline klubimatsch andis püha-päeval eelmisele võidu 50:41. 100 mtr. — Körnig 10,7; 400 mtr. — Hammargren, Göta, 51,0; 800 mtr. — Johansson, G., 1.58,0; 110 mtr. tõk. — Pettersson, G., 15,7; kaugus — Schlösske, Ch., 6,87; ketas — Dörr, Ch., 40,61; kuul — Svensson, G., 12,96; 400+300+200+100 mtr. — Göta 2.01,8; 3×1000 mtr. — Göta 8.06,4.

— Ulsteini kirjastusäri andis läinud aastal 200.000 Saksa marka (20.000.000 Emk.) Saksa olümpia komitee käsutusse, mis praeguseks on sportlaste võistlusreiside ja treeninguga juba ära kulutatud.

— Eklöf võitis Stokholmis sakslase Kohni 5000 mtr-is ajaga 15.06,2. Böcher võitis 1000 mtr. 2.31,3 ja Körnig 60 mtr. 6,7.

Spordiäri RESEV-RESEL

Tallinn, Toompuiestee 19, telef. 20-19.

Soovitab oma valmistatud spordi ja võimlemise abinõusid.

O.-Ü. „ESTO“

Tallinn, Pikk tän. 47,

Telefon 10-02.

Soovitab kõiksugu spordi-abinõusid parimatest kodu- ja väljamaa tehastest.

Ladus suuremal arvul spordikirjandust.

JAMES JOSEPH TUNNEY.

Poksiilmameistri elulugu.

Clinchis oli Robertsil harjumuseks vastast kinni hoida ja siis teise käega lüüa, kusjuures ta meelsamini just kuklaõõnsusse virutas. Viienda roundil hakkas ta väsimata ja järgmise kahe roundi jooksul töötasin ma ta kõige rusikavõitluse kunsti nõuete kohaselt läbi. Seitsmenda roundi lõpul pidid mind mu sekundandid peaaegu tasakaalust välja viima. Nad märatsesid kui hullud, karjusid mulle, ma pidavat seda ja seda tegema — see oli tegelikult ehtne hullumaja. Ja siis õppisin ma ennast ka kõige vastumeelsemates olukordades valitsema. Kaheksandal roundil lõpetasin ma jändamise Robertsiga raske parema löögiga.

X peatükk.

Kuigi ma aja jooksul, mis sõjariistade rahust saadik kuni 1922. aastani möödunud, mitte vähe triumfe ei pühitsenud, pidin ma siiski võrastamapanevalt märkima, et mu nime asjatundjate poolt, kui nad tulevase ilmameistri küsimusest rääkisid, ei puudutatud. 13. jaanuaril 1922 kohtasin ma kavala Battling Levinsky'ga, kes nõnda öelda kõigest koertest kistud ja üks poksi kaitsekunsti silmapaistvamatest esitajatest oli. Ma kohtasin temaga ja võitsin ta. Võidu saavutasin ma 12 roundiga 15-tuhandelise pealtvaatajate hulga ees Madison Square Gardenis. See oli vana lugu nooremast, kes vanemast just oma noorusega üle on; kuid ialgi elus ei ole ma nii õhukindla kaitsega kokku põrganud kui sellega, mida vana võitlusveteraan mulle vastu seadis. Ma kaalusin 156,5 ingl. naela, Levinsky oli ainult 3 naela raskem. Ma avasin roundi mõningate haakidega kehasse; Levinsky kattis lõuga nii meisterlikult, nagu oleks vihmavari ta näo ees seisnud. Kümneandal roundil mil ma uskusin ta loo juba lõpetatud olevat, andis ta mulle vaskhaagi, mis mu tempo korrigeeris tunduvalt aeglasemaks muutis. Nii palju kui ma ka viimasel roundil ei püüdnud, ei õnnestunud mul Levinskyt k. o. võita. Kuid saavutasin selle võiduga poolraskekaalu ilmameistri tiitli.

Mõnigi kord on räägitud, et ma oma võistlusi aeglaselt sisse juhin, ja võistlust Levinskyga tuuakse ka selle näiteks. Minu põhjendused siin on järgmised: Võistluse alustamine sisaldab eneses ikka hädahoitu. Veri on veel külm, lihased, närvid ja orgaanid ei ole veel kaasa tõmmatud ega õlitatud, ja seepärast ei suuda need, sarnanedes külmale mootorile, vapustustele vastu panna. Jah, lugu on just nagu mootoriga. Teda ei tohi otsekohe kiirelt jooksma panna. Ma usun, mu teooria on õige, — et võistleja ennast enim soojendada peab, et siis seda kergemini ja hõlpsamini tegutseda. Lühikest aega enne minu kohtamist Levinskyga olid mu sekundandid minu kohta kõige paremas arvamus, kuid oma ärrituse tõttu liig avameelsed ja valjud endi nõuanetega. Levinsky võistluse jooksul tõestus mu veendumus, et võistluse ajal ja ka üheminutilise kosutuspauusi ajal roundide vahel täielik rahu peab valitsema. See viis aga ka üksikute koomiliste situatsioonideni. Üks mu paremate sõpradest, mu nooruspäevadest Greenwich Villages'is oli Eddie O'Brien. Ta oli mind alati julgustanud ja oli mulle suureks abiks. Kui ma elukutseliseks poksijaks hakkasin, oli Eddie minu ärritumaid kuid ka parimaid sekundante.

Minu võistluse ajal ei saanud Eddie keelduda kõvast karjumisest ja vehkleemisest Tema ärritus levis siis ka teistele kuni minu nurk kui psühopaatiline haigemaja välja nägi. Kui mulle mõni löök tuli, võis uskuda seda Eddie lõuga tabanud olevat. Kui lõpuround tuli, oli Eddie täieliselt väljapumbatud, ja kui ta siis oma meelheitva häälega veel nõuandeid kriiskas, oli situatsioon päris koomiline. Kuigi ma püüdsin ennast tasakaalus hoida ja rahulik olla, segasid mind omatigi need valjud hõisked; ja need nõuanded olid mulle täiesti häärtsusetud. Levinsky võistlusest saadik tegin ma oma sekundantidele kohustuseks, et nad ainult vaikivad võistlusest osavõtjad võivad olla. Nad tundsid endid lõp-mata alandatudena, ja Eddie O'Brien võttis mu keelu kui häbistava kaotuse. Ta istus täiesti kokkuvajununa, tervest kehast värisedes, ja muutus vaheldamisi pabervaleks ja purpurpunaseks, kuid ta hoidis ennast vagusana — oleks see ka tema surm olnud. Peale Levinsky matschi ei olnud Eddie kuni hiljaõhtuni ühtki ajalehte lugenud; siis oli ta need kõik kokku ostnud ja enese tuppa lukustanud, neelates terve öö teateid minu triumfist.

XI peatükk.

Tähelepanuväärivalt on see poksispord olnud, mis mulle pääsu kõrgemasse seltskonda on voi-

maldanud. Pankiirid, advokaadid, kirjanikud, nimekad mehed ja kuulsad kunstnikud ei häbenenud mind endi ringi tõmmata ja pakkuda mulle võimalust ka elu peenemaid vorme tundma õppida. Enesekaitse kõrge kunst oli see, millele ma neid hindamatuid võimalusi võlgnen, ja ma oleksin viimane naru ja oma seisuse äraandja, kui ma kui enese sobivamat kohustust ei leiaks püüdes — ehteks olla oma elukutsele ja selleks ka jääda, ning mitte põrmuks olla ta majasteedi — dollari jalgade ees. Kui ma 1919. aastal ilma tööta tänavatel ringi jooksin nagu lõpmatu hulk teisigi vabastatud sõdureid tühjade taskutega ja veel tühjema kõhuga, siis oli Jimmy Bronson mu parimaid sõpru ja tegi mu heaks kõik, mis ta suutis. Oktoobris ja terve novembris oma raskete lumetuiskudega otsisin ma usinalt tööd, kuni ma otsusele jõudsin, et New-Yorgis üldse tööd ei olnud. Ja kogu selle pika rabelaa aja jooksul ei tulnud ma kordagi kavalale mõttele, et oma vähe-dasest poksikuulsusest kapitali lüüa. Ma tunnistan avalikult, et ma rõõmus olen, loobumiste ülikooli läbi teha olevat võinud. Töö, pingutused, alaline püüdlik elu ja võitlus ülivõimuga — nagu mulle näis — kõik need olid kasuks hinge ja keha ülesehitamisele. Mul oli alati palavaim soov studeerida võivat, kuid kui ma nägin ülikooli uksti mu ees sulgevat, tegin ma enese elu ise omale katekismuseks, ja kuigi ma vähe elu väärtuslikkudest varadest olen omandanud, olen ma selle pisku hästi omandanud. Loomulikult ei võin iga inimene poksiringi ilmameistriks tõusta ja paljudele inimestele ei meeldi ka see, kuid siiski võib minu vaate kohaselt siin suurepärase Ameerikas igaüks enesele võimalust leida mingil alal tšempioniks saada ja oma kaasinimestele tulu pakkuda. Hambad kokku pigistada! Ennast mitte maha lüüa lasta! Ja kui kord kukkuma peab, siis naerda, püsti tõusta ja teist portsjoni paluda. See on minu meelest ehtsa, teguvõimsa mehe ideaal.

Kahjuks olid korraka mu käed otsas, nii et ma enam sugugi tugevat lööki ei suutnud teha ja kõik mu vastased kuni viimase roundini vastu pidasid. Mitte ainult, et mu käed mind narri seisukorda oleksid asetanud, nad tegid mulle ka hirmsat valu, kui ma löin. Missugustelt spetsialistidelt ei küsinud ma siis küll nõu; ma praadisin oma käsa, vannitasin neid kõigis võimalikkudes ja võimatult haisevates vedelikkudes. Vana poksi-veteraanid soovitasid mulle kõiksugu abinõusid. Lõpuks otsustasin ma maale metsadesse matkata, ütlesin kuuks kuuks poksiringile jumalaga ja vibutasin selle aja jooksul kirvest metsas. Ennast tugevasti väljas läbitõotada, pidasin ma paremaks, ja peale selle oli mul tormiline kire loodusele lähedale jõuda ja kord katsetada, kas mul tõesti andi on meistriks saada.

Meister peitub meis kõigis. Igaühel on midagi, mis valitseb püüab — olgu see tunne, kalduvus, iseloomujoon vabadusele, hoolsusele, tõsidusele, pettusele, kavalusele, või mõnele muule demonilisele jõule. Moraali ajalugu õpetab meile, et meie endi suurimaid võitlusi mitte väljaspool endid, vaid iseendis võitleme. Ma tahtsin ainult teadmisele jõuda, milline püüd oli minu meistripüüd ja kas ta ka vääruslik püüd oli, seepärast läksin ma metsa senikauaks, kui ma enese käsa ravitsesin. Mu üksiklusretkest metsades metsikusse onenes mu poksijatulevik; mu inimesetulevik onenes aga sellest, kui põhjalikult ja tõsiselt ma „poolt“ ja „vastu“ kaalusin, kui teravalt ma enese tõeliku iseloomu, mu tundeid, mu kirgi, mu tervet hingelist asetumist analüüsisin. Nii jäin ma kuuks kuuks Maine metsadesse. Ma elasin vast kui Thoreau. Ka mina leidsin juhuslikult väikse järve, mis mu „Walden'iks“ sai. Ka mina õppisin tundma metsi, linde ja kõiki loodusolevusi, ja ma õppisin tundma videvikulaule ja ürgmetsa hümnid päikese loojenemisel. Vahepeal kasvasid mu käed suuremaks ja tugevamaks, ja mu hing muutus veel rõõmsamaks kui kunagi varem. Gene Tunney — poksija ja Gene Tunney — inimene pidasid sagedasti endi vahel tõiseid mõttevahetusi. Mulle langes seal ette hoopis suur kiusatus: ma tahtsin põliseks nende puude vahele jääda, sest mu terve olemus vastas maaelu tunnetele. Kuid ma tundsin ennast kutsutud olevat elavamaks tööks, panin kirve kõrvale ja sõitsin New-Yorki tagasi. Seal ütlesin ma „Doc“ Bagley'le, see oli ikka veel mu manager, ta peab mulle tegevust otsima. Ja mu käed! — need olid nüüd nii kõvad kui härjarasvad.

(Järgneb.)

— HPS võit's Soome jalgpallivõistluste poolfinaalis Tampereen Palloilijaid 2:1 (2:1).

Staadioni jalgpalligruppide tegevusest.

E. spordi keskliidu poolt seati 1. juulist k. a. staadionile ametisse jalgpalli instruktor, kellele tehti ülesandeks noori poisid 12—18-a. organiseerida, neid füüsiliselt ja moraalset kasvatada ning jalgpallimängu õpetada.

Ilma et spordi keskliit sellest avalikult kusa-gil oleks teatanud — S. K. sihiks oli pikkamööda, kuid kindlalt organiseerida gruppe, kelledel sise-mine side võimalikult tihe oleks — registreerisid endid lühikese aja jooksul enam kui 100 poissi. Need poisid jagas instruktor vanaduse järgi grup-pidesse ning alustas harjutustega. Harjutuskava sisaldas suurel määral kergemaid vabaharjutusi ja sihtvõimlemist. Jalgpallist puudutati algul ainult kergemaid tehnikavõtteid, igat neist tublisti harjutades. Mõne nädala pärast olid tagajärjed algusest registreeritud poiste ja juuretulijate vahel selgesti märgatavad. Juuretulijate tarvis asutati siis n. n. „uute grupp“, kus kõik uued 2—3 nädalat pidid harjutama, enne kui nad oma huvidele vastavasse gruppi võisid astuda.

Tunnikava sisaldas harilikult 15—20 m. võimlemist, siis jalgpallimängija erijookse, siis jalgpallitehnika harjutusi mitmesugustes variatsioonides ja hiljem mängu printsiibiga ühendatud. Ning lõpuks, kui aega järgi jäi ja väsimust märke-gata ei olnud, 20—30 m. kahepoollega mängu ins-ruktoriga vahekohtuniku osas.

Augusti lõpul, kui juba ligi kaks kuud oli harjutatud, moodustati, vastastikkust kalduvust poiste vahel arvesse võttes, staad. noorte jalgpallimeeskonnad. Meeskondadesse pääsivad ainult need poisid, kes füüsiliselt võistluskõlblikud ja oma paremate kaasmängijate poolt tehniliselt küllalt küpseks olid tunnustatud. Meeskonnad valisid omale ise kaptenid ja nimed. Nõnda sündisid staad. meeskonnad: Alberto, Lembit, Kajak, Meeme, Kalevipoeg, Põhjatäht, Wahur, Viktoria. Kaheksa tublit ja mängurõõmsat meeskonda, kes omasuguste keskel kindlasti varju ei jää.

Septembri algul korraldati staadionil esivõist-lused jalgpallis, millest osa võtsid kõiki 8 meeskonda, neist 3 vanematest poistest koosnevat A klassis ja 5 B klassis.

Tsükl peeti kahe miinuse süsteemis ja vaata-mata mitmesuguste takistuste peale viidi läinud pühap., 25. skp., lõpule.

A klassi meistriks tuli Viktoria, kes finaalis võitis Meemet 3:0 (1:0). Viktoria koosseis: Västriku, Ruul, Martens, Ehol, Allmann, Laiande, Richter, Sutt, Rääks, Kotsar, Mikenas.

B kl. meistriks tuli Põhjatäht, kes üldse üks väljapaistvamaid staadioni meeskondi ja seni kõiki vastaseid suurelt on löönud. Finaalis kaotas talle mitte halb Lembitu meeskond 8:0 (2:0). Põhjatähe koosseis: Jann, Treufeldt, Tschutshelov, Jürgens, Sentifolie, Kööbler, Naap, Kreem, Särjas, Uukivi, Kruus.

Noorte hool ja järjekindel harjutustest osavõt-mine leidis sp. keskliidu poolt väärlist hindamist. Esivõistluste võitjad meeskonnad omandasid väärtuslikud rändavad auhinnad ja iga meeskonna mängija staadioni kuldmärgi.

Leedu kiri.

Järgmised jalgpalli esivõistlused lõppesid tule-musega:

Kovas — Makabi 3:0 (2:0).

LFLS — KSK 2:1 (1:1).

KSK — Makabi 4:3 (2:1).

LFLS — Kovas 2:0 (0:0).

Seega on esimene ring läbi (mängitakse 2 ringi) punktide vahekorraga:

LFLS — 8 punkti

KSK — 6 „

Kovas — 4 „

Makabi — 1 „

Sparta — 1 „

Viimased mängud olid iseäranis jõurikkad ja ägedad.

Ilusat taktilist mängu on näidanud LFLS, kes ka arvatavasti meistriks tuleb.

Kovas — Makabi mäng oli iseäranis toores, mis ka vahekohtunik Josatis'e arvele panna tuleb, ning mäng lõppes skandaaliga 15 min. enne mängu-ajaga lõppu, kusjuures ka suurem osa rahvast (juudid) väljale tormas. Liidu poolt loeti siiski Kovas võitjaks.

Kuid ilusam mäng terves esimeses ringis oli LFLS — KSK. Esimene poolaeg lõppes 1:1 hirmus kiire tempo juures, mille tõttu KSK teisel poolajal rauges ning LFLS võitjana triumfeeris.

KSK — Makabi mängul, mis algusest lõpuni kiiretempoline oli, murdis KSK kaitsja Bunevic jalaluu altpoolt põlve, seega mängis KSK terve teise poolaja 10 mängijaga, olles ühtlasi siiski juhtimisel.

Lähemal ajal algab esivõistluste teine ring, mis veel üllatusi tuua võib, kuid arvatavasti tuleb siiski meistriks LELS. J. Holsmann.

Rakvere Kalevi juubelivõistlused.

Rida häid saavutusi ja uus Eesti rekord 60 mtr. jooksus.

Sportline liikumine Rakveres ulatub möödunud sajangu viimastesse aastakümnetesse. Sel ajal tegutses spordiselts Union, peaaegselt rattaõidu alal võistlusi korraldades. Kuid seltsis valitseva saksameelsuse pärast lahkus suur osa seltsiliikmeid ning asutas uue rattasõidu seltsi Ööpiku, samanimelise muusikaseltsi juure. Viimane lõpuks loiduse tõttu hingusele. Kergetõustikuga hakati Rakveres tegemist tegema aasta 15 eest, esialgu küll ainult jooksudega. Korraldati mitmeid pikemaid paigavahe jooke, näit. Rakverest Tapale j. m. Ka raskejõustik, kui populaarne spordiala, oli esiplaanil. Peale Ööpiku likvideerimist oli Rakvere paar aastat ilma sportlase organisatsioonita. Alles tsaarivalitsuse languse järele 1917. a. astusid agaramad sporditegelased kokku ja asutasid praeguse Rakvere Kalevi, mis esialgu oli Peterburi Eesti s.-s. Kalevi osakonnaks, veidi hiljem sai iseseisvaks seltsiks. Seltsi esimesesse juhatusesse kuulusid hrad V. Sirotkin, U. Tenneberg, R. Tiismann, J. Eiskop, I. Grauen ja pr. M. Truberg. Praegusel seltsi esimehel hra V. Sirotkinil, kes seltsi juhatuses on püsinud kuni tänini, on suured teened Rakvere spordiliikumise alal.

*

24. ja 25. sept. korraldas Rakvere Kalevi oma juubeli puhul rahvuslikud kergejõustiku võistlused, mis kujunesid hooaja viimaste võistlustena küllalt elevus- ja konkurentsirikkaiks. Võistlusväli esimesel päeval oli vähegi korras, kuid teisel muutis vihm jooksuteed ja hüppeplatsid pehmeks ja poriseks. Võistluste väljapaistvama mehena näitas end rakverlane A. Jürilau, põrmustades 60 mtr. jooksus Villemsoni ja Normaki nimel juba 10 aastat püsinud Eesti rekordi. Oma saavutusega 6,9 annab ta tunnistust suursprinterit talendist. Praegu on mehe jooksustiilis mõningaid defekte, aga neist vabanemisel ja eritreeningu tagajärjel võib ta lähemal ajal rahvusvahelise tasapinnaga sprinter saada, eeldusi selleks juba on. Kuulitõukes 5,44 klg. kuuliga oli Feldmannil kindel kavatus oma nimel seisvat Eesti rekordit parandada, kuid kavatus äpardus täiel määral. Feldmann saavutas kõigest 15,46. Kettaheitese osutus Feldmanni tagajärg samuti keskpäraseks. Odas näitas Verder oma sügisest head vormi 53,09, seda veel võimatult libeda äraviske koha juures. Viskestil Verderil ei ole ka ilma puudusteta, selles asjas peaks ta end tublisti käsile võtma. Hüpetes triumfeerisid narvalased Küttis ja Ütt. Kolmikhüppes võitis ootamatult Ütt Küttist ning saavutas oma parima tagajärje 12,79,5. Ka Küttise kaugus 6,12 libeda hoovõtte tee juures on märkimisväärne. Teivashüppe tagajärjed võrreldes teiste hüpetega olid võistluste nõrgemad. Rekordimees Reisner langes oma suuruse ohvriks, — libeda platsi juures algas ta 3,00, kuid ei pääsenud üle, oma lohutuseks hüppas ta alles neljandal hüppel algkõrgusest üle.

Tartu spordinädal.

20 km. jooks. Elvas lubav mees.

Pühapäev, 25. sept., peeti s.-s. Kalevi korraldusel rahvuslikke 20 kilomeetri jooksu võistlusi. Osa võtsid veel peale kohalikkude paremate Ertis Tallinna Spordist ja Anier Elvast. Võistlust peeti Tallinna maanteel 2.—12. kilomeetri vahel. Vihmase ilma tõttu oli tee porine.

Jooksu võitis Ertis Tallinna Spordist ajaga 1 tund 17 min. 0,4 sek. Teiseks tuli Laas Tartu Kalevist 1 tunni 17 min. 45,5 sek.; 3. Soonberg, E. Akad. Spordiklubi, 1 t. 19 min. 38,5 sek.; 4. Korko 1 t. 20 min. 19,9 sek.; 5. Reimann 1 t. 20 min. 22,4 sek.; 6. Pedajas, Tartu Kalevi, 1 tund 34 min. 13,9 sek.; 7. Valdner, Tartu NMKÜ, 1 t. 34 min. 49,7 sek.

Esimesena jõudis küll kohale Anier, paar minutit enne Ertist, kuid nimetatud polnud jooksud pöördepunktini, selle tõttu maa ka 2 kilomeetri lühem. Mainitu on alles värsked jõud, kuid töötab varsti kuulsuseks areneda. Esmakordselt startis ta paar nädalat tagasi rahvusvahelistel ja lubanud Petkevitschile kandasid näidata, kuid langes tempo ohvriks. Mees olevat harjutanud hobustega võidu jookstes. Igatahes andi näib tal pikemates maades, võib olla ka maratonis, olevat ning võiks vahest meie meheks Amsterdami olla. Seltsidel ja olümpiakomiteel tuleks hoolitseda vaid, et ta talvisest treeningust saaks osa võtta.

Jalgpallivõistlused Tartu-Riia ja Tartu-Jõgeva.

Läti rahvusmeeskond, kes Soomes võistles peatus läbisõidul Tartus, kus tal E. jalgpallilidu initsiatiivil oli võistlus Riia meesk. nime all Tartuga.

1500 mtr. kohtasid kaks Rakvere rivaali — Lille ja Sirm, kellest eelmine väljaspool Rakveret tähelepandavalt aegu on näidanud, kuid Sirmile alati alla vanduma peab. Naiste aladel esinesid ainult Narva preilid. Peab tunnistama, et Narva naisportlased järjekindlalt edenevad ja Eestis varsti paremateks võivad tõusta.

Võistluste tehnilised tagajärjed:
60 mtr.: 1. Jürilau, Rakvere Kalevi, 6,9 (uus Eesti ja Viru rekord). Kõik kolm ajamõõtjat näitasid 6,9. 2. Reisner, Akadeemiline sp.-kl., 7,1; 3. Küttis, Narva Kalevi, 7,3.

60 mtr. naistele: 1. Einstein, Narva Kalevi, 8,1 (uus Viru rekord); 2. Silmato sama, 8,3; 3. Tomasson, sama, 8,8.

400 mtr.: 1. Korol, Tartu Kalevi, 55,9; 2. Lille, Rakvere spordiklubi, 57,2; 3. Jürilau 57,9.

1500 mtr.: 1. Sirm, Rakv. Kalevi, 4,38,3; 2. Lille 60 mtr. järel.

3000 mtr.: 1. Beldsinski, Tall. Kalevi, 9,59,2; 2. Sirm 10,10,4.

800+400+200+200 mtr. teatejooksus: 1. Rakvere spordiklubi meesk. koosseisus Palgi, Lille, Tomson, Verder 4,10,9; 2. Rakvere Kalevi 4,25,4. Väljaspool võistlust Tallinn-Tartu komb. meesk. koosseisus Beldsinski, Korol, Reisner, Viin 4,16,9.

Kaugus: 1. Küttis 6,12; 2. Reisner 5,93; 3. Erna, Rakv. Kalevi, 5,73. Kaugus naistele: 1. Einstein 4,80; 2. Silmato 4,70; 3. Tomasson 4,39. Kõrgus: 1. Ütt 1,65; 2. Küttis 1,60; 3. Erna 1,50. Kõrgus naistele: 1. Einstein 1,30; 2. Tomasson 1,25; 3. Silmato 1,20.

Kolmik: 1. Ütt, Narva Kalevi, 12,79,5; 2. Küttis 12,59; 3. Reisner 12,38.

Teivas: 1. Erna 2,70; 2. Leies, Rakv. Kalevi, 2,60; 3. Tepper, metsik, 2,60.

Kuul: 1. Feldmann, Akad. sp.-kl., 13,20; 2. Viin, Akad. sp.-kl., 11,17; 3. Krimm, Narva Kalevi, 11,09. Kuul 5,44 klg.: 1. Feldmann 15,46; 2. Verder, Rakv. sp.-kl., 13,02; 3. Viin 12,67.

Kuul 5,44 klg. naistele: 1. Tomasson 6,72; 2. Silmato 5,39,5; 3. Einstein 5,28. Oda: 1. Verder 53,09; 2. Tepper 43,84; 3. Reisner 37,77. Ketas: 1. Feldmann 37,60; 2. Verder 32,62; 3. Viin 31,48.

Punkte sai: Rakvere Kalevi 18 p., Akad. sp.-klubi 15 p., Narva Kalevi 15 p. (naistega kokku 39 p.), Rakvere sp.-kl. 12 ja Tartu Kalevi 3 p.

Pühapäeva õhtupoolikul peale võistlusi peeti juubeliaktust, millest osa võtsid kutsutud külalised, võistlejad ja seltsiliikmed. Aktus oli kõigiti meeldivaks sündmuseks kõigile osavõtjatele. Leinahelidel mälestati vabadussõjas langenud seltsiliikmeid. Seltsi tegevusest andsid lühidaid ülevaateid esimees V. Sirotkin ja abiesimees ltn. Intal. Järgnesid tervitused juubilarile mitmetelt organisatsioonidelt. Tervitustelegramme olid saatnud Tartu ja Tallinna nimekaimum, Ekraevliit, NMKÜ, V.-s. Sport ja maratonimeister Jüri Lossman. Aktuse lõpul jagati võitjatele juubeli-ahindu ja diplome.

Lätlased olid pikast võistlusreisist kaunis väsinud. Sellele vaatamata näitasid nad kena mängu, just tehnilisest küljest, võrreldes Tartuga. Neil polnud õnne ka väravalöökidega, mida Pool kõik enam-vähem õnnelikult likvideeris. Mäng püsis suurema jao Tartu poolel. Ükskute läbi-murretega tehti sõite lätlaste värava alla, mis aga ebaõnnestusid peaaegselt just edurivi löögikindluse tõttu. Puudub salvav löök väravasse. Tartu meeskond mängis täie tahtmisega ning tagajärg 1:0 oli mängu krooniv.

Pühapäev, 25. sept. kohtasid Tartu ja Jõgeva. Tegelikult kujunes asi aga niisuguseks, et Tartu mängisid osalt B meesk. mängijad, kuna Jõgeva all startiv koosseis kujunes mingiks kirjupealiseks maakondade ja linnade kombineerituks.

Tartu all esines koosseis: Markvard; Tubli — Levin; Utter — Palm — Lüdimois; Riomar — Karu — Urm — Körve — Ritolin. Teisel poolal võeti ette mõningaid muudatusi. Segameeskonna kapten Mägi loobus oma koosseisu teatamast. Räägitakse, et selle põhjuseks olnud sõidurahade väljanõudmine 12 „Jõgeva“ mehele, kuna tõeliselt mainitud paika ainult 2 meest esitasid.

Tuntumatest meestest väravas Koppel Viljandist, kaitses omaaegne kuulsus Mägi Jõgevast, poolkaitses Gerretz Tallinnast. Edurivis Kiusalas Jõgevast, Laamann Tallinnast ja Galinsky Narvast. Muu osa täitsid Viljandi mehed. Vasakule äärelle oli juhtunud noorsand, kes palli näis paar korda elus puutunud olevat. Vohikute arvamise järele koosnes meeskond suuremalt osalt Estika korporatsioonist!

Tartu edurivi näitas end harukordselt saamatuna, mille tõttu ta meeskonna nõrgemaks osaks. Suuremalt jaolt nigelad poisid, kelle 100 mtr. aeg 14—15 sek. Ainukesena võiks märkida teisel poolajal V. Mällot. Mäng seisis algusest peale „Jõgeva“ värava all. 6. minutil saavutas vasak-sisemine üksiklõbimurdest seisu 1:0, see on juba 11. min. 2:0 Jõgeva eduks. Teisel poolajal lüüakse veel 3:0. Tehtud väravad olid kõik teravad ning langesid püüdmatult võrku (muuseas on Tartu jõudnud soetada endale traatvõrgud ja isegi platsi märkimiseks kui ka piirikohtunikele lipud).

Üldmulje sellest võistlusest jäi küll kahvatu. Tahtmatult kerkib mõte, suurem osa meeskonnast on füüsiliselt alaväärtuslik, ainult oma palli käsitlemise suudetakse vaevalt rahuldavalt tegutseda. Oleks juba kord aeg ka treenerima hakata — treenerima ajakohaselt, süstemaatlikult.

Rahvuslikud võistlused 10-võistluses.

Mainitud võistlusi korraldas Tartu Kalevi 24. ja 25. sept. Osa võtsid ainult kohalikud paremad. Ilm võistlusteks oli küll vihmane, kuid mitte suurelt takistav. Erilist tagajärgede poolest just ei saavutatud. Ülekaalukalt võitis Laabent 5781,74 punktiga. Teisele kohale tuli Kink 5540,13 punktiga ja kolmandaks Ivask.

Toome võistlussaavutuste ülevaatliku tabeli:

	5781,74	5540,13	4918,35	4906,26	4788,58	3714,45	?	?	?
1500	5 m. 16,7	5 m. 18,2	5 m. 34,8	4 m. 46,9	5 m. 26,3	5 m. 22,8	5 m. 45,0	—	—
Oda	45,25	45,07	38,20	34,60	31,80	31,60	37,92	41,25	39,73
Teivas	2,60	3,00	2,50	3,10	2,60	2,50	2,50	2,50	2,50
Ketas	32,44	29,55	37,11	27,73	30,29	25,79	33,87	30,95	28,01
110 tõkkei.	18,2	19,5	19,9	20,2	19,5	21,2	26,9	23,0	19,2
400	57,1	59,3	62,7	57,3	60,3	61,9	63,6	—	57,2
Kõrgus	1,50	1,60	1,45	1,50	1,65	1,50	1,50	1,55	1,65
Kuul	11,56	11,67	12,59	9,36	9,44	9,29	10,57	9,84	9,47
Kaugus	6,35	6,01	5,71	5,67	5,76	5,17	5,88	5,52	5,92
100 mtr.	11,3	12,2	12,0	12,9	11,9	12,8	13,1	12,8	12,4
	Laabent E. A. S. K.	Kink Kalevi	Ivask	Michelson Kalevi	Martinson E. A. S. K.	Lepik Kalevi	Niggol N. M. K. Ü.	Mahl N. M. K. Ü.	Pillikse väljasp. võistl.

— Willie Ritola tuli Ameerika 10 miili meistriks ajaga 53,36,8.

— Tamperele heitis A. Kivi ketast 45,27, P. Yrjölä tõukas kuuli 14,31, V. Tuulos hüppas kolmikult 14,48.

— Ungari löi Budapestis Austriat maavõistluses jalgpallis 5:3. Amatööride maavõistlus, mis samal päeval peeti, lõppes samuti Ungari kasuks 4:2.